

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Honore industriam Castimoniamq[ue] firmari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

que artes, quamuis earum artifices lucrum potiùs spectent, quàm famam, tamen laus quoque sæpe produxit. Vnum de mille pro-
mam, in quo peritia nomen, nominis honor artem auxit. Deme-
trius Poliorcetes erat in excogitandis bellicis machinis supra mô-
dum industrius, multa que, præter architectorum artem, inuenie-
bat. Ex quo, vt Diodorus refert, *Poliorcetes*, id est, vrbium euer-
for nominatus est. Hac nominis laude extimulatus, in oppugna-
tionibus tanta vi atque impetu utebatur, vt nullus ica firmus mu-
rus esse videretur, qui posset obsessis aduersus illum præbere præfi-
dium. Nec sanè latet quemquam, omnes opifices esse accuratio-
res, si in rebus elaborandis maiorem honoris ac nominis sui, quàm
pecuniæ habeant rationem. Pretium operarios, gloria Dædalos
facit. Sed ad virtutes est properandum, quibus itidem honor ma-
gnò sæpe fuit incitamento; quamuis multa huic quoque loco ser-
uentia sequenti capiti sunt reseruanda.

A Sapiencia atque Philosophica prudentia incipiamus, eæ
virtutes mirum est, quàm laudatæ crescant. Carolus V. Imp. in
Italiam profectus Neapolim venit. Ibi erat Augustinus Niphus
Suessanus, summus ea ætate Philosophus, cuius eruditi in pleròsq;
Aristotelis libros extant Commentarij. Fama igitur tanti viri
motus Imperator, eum ad se venire iussit, comiter que salutatum
ab eruditione laudauit. Niphus, ne opinionem suam, quæ apud
Cæsarem erat, contaminaret, tantò attentius ad singula respon-
dit. Carolo igitur, inter cetera interrogante: *Qua ratione Prin-
ceps optimè regnum administraturus sit?* Respondit Niphus: *Si talis,
qualem tu me esse putas, Imperator, consiliarios & administras habue-
rit.* Responsi acumen admiratus Carolus, encomijs maioribus or-
natum à se dimisit; fecit que laudando, vt post illa, maiores pro-
mereri laudes conaretur: Tantum calcar habet gloria. Iosephum
ducem Iudæum captum Vespasianus semper inter domesticos ha-
buit sapientissimè consulentem. Qua alia de causa, nisi, quia Io-
tapata Galilææ vrbe excisa, omni studio Iosephum, ob eximiam
belli prudentiam, inquisiuit, vt viuum caperet? Cùm que in spe-
lunca quadam latentem comperisset, Nicanorem tribunum misit,
qui data fide eum educeret. Eductum, facta corona, milites om-
nes admirabantur, & circumstabant. Imprimis verò Titus Vespas-
iani

Diodor. lib. 20.

IV.
In Cælij Se-
cundi acroa-
mate.

Ioseph. lib. 3.
c. 14. de bell.
Iud.

M m fiani

fiani F. sapientiæ & fortitudinis ergo vitam ei apud patrem impe-
 trauit, neue Romam ad Neronem mitteretur, effecit. Quæ bene-
 uolentia & honoris exhibitio, ita eum cepit, vt cum Vespasiano
 libens maneret; & qui ei antè armis maximè repugnauerat, iam
 consilijs potissimùm vires suppeditaret. Addamus huic Iosepho
 Iosephum alterum, quem sua sapientia ita promouit, vt ex seruo
 empto, apud principem exercitus, ad summam eueheretur digni-
 tatem. *Inuenitq; Ioseph gratiano coram domino suo, & ministrabat ei,
 à quo prapostitu omnibus, gubernabat creditam sibi domum, & vniuersa,
 que ei tradita fuerant.* Huius honoris gratia ita valuit multùm, vt
 Iosephi prudentiâ, cuncta Putipharis substantia *in adibus, quam
 in agris multiplicaretur.* Sed & honoranti domino ita ea dignitas
 Iosephum gratum effecit, vt mœchæ identidem sollicitanti dice-
 ret: *Ecce dominum meum, omnibus mihi traditis, ignorat, quid habeat
 in domo sua: nec quidquam est, quod non in mea sit potestate, vel non
 tradiderit mihi, præter te, que uxor eius es: quo modo ergo possum hoc
 malum facere, & peccare in Deum meum?* cuius nutu hæc mihi po-
 testas delata est. Vt enim in hominem non faciliè peccamus, à
 quo beneficijs honorati sumus; ita multò minùs peccare debemus
 in Deum, ob beneficia præterita, præsentia, & futura quæ pro-
 misit, in quo viuimus, mouemur & sumus; cuius beneficium est,
 quicquid boni in corpore animoque possidemus. Itaque S. Augu-
 stinus, de Iosepho loquens ex S. Ambrosio hanc sententiam affert:
*Amator Dei, dilectissimi, amore mulieris non vincitur, castum animum
 incitans adolescentia non permonet, nec diligentis auctoritas. Magnu
 planè vir, qui venditum seruire tunc nesciuit, adamatu non redamans,
 rogatus non acquieuit, apprehensum aufugit.* Cur? causam putidissi-
 mæ mœchæ ipse indicauit: *Ecce dominum meum, omnibus mihi tradi-
 tis, ignorat, quid habeat in domo sua, &c.* & ego tanto honori ingra-
 tus, illam vnâ rem, quam mihi nec tradidit, nec tradere potuit,
 appetam? Honorem quidem illum non appetiui; sed quia mihi
 beneficio & heri, & Dei obuenit, indignum foret, si & in herum,
 & in Deum meum peccarem. Non solùm igitur prudentiæ exc-
 rendæ Iosepho, cum potestate, data est occasio, verùm etiam ca-
 sitatis conseruandæ. Cuius virtutis vt custos est pudor, ita quo-
 que insignis solet esse stimulus honor, vt videre fuit in Sulpicia
 Paterculi

Gen. 39. 4.

S. Augustin.
serm. 23.

Paterculi filia, vxore Fuluij Flacci, pudicissima femina, quæ matronarum sententiã, ex centum præcipuis electa est, vt simulachrum quoddam ex Sibyllinis libris dedicaret; vti & Claudia, inductã Romam deũ matre. Aded in his creuit pudicitia honorata, vt Liuius scribat, Hispulam scortum Romæ nobile, à Sulpitia aecerfitam, propè exanimatam fuisse, quòd tam grauem esset feminam conuentura. Nimirum apud ingenuas mentes, etiam post pudorem amissum, adhuc pudicitia gliscit, & multum ad reuerentiam alterius valet bonum nomen. Degeneres animas nec pudor cohibet, nec trahit honor; quia illis potior est voluptas, quàm honestas.

Multa hîc possent commemorari de liberalitate, de humanitate, de clementia, de obedientia, de fidelitate, alijsq; virtutibus, per honoris illecebras auctis: sed mihi sufficet, si de fortitudine aliquid attingam. Multos enim incendit honor, ad præclara facinora perpetranda. Hinc Dio Chrysostomus pro non immutandis antiquis statuarũ titulis perorans, eũ essent, qui suaderent, vt ijs obliteratis adscriberentur noui, atq; hac ratione sumptibus parceretur, in hunc modum locutus est. *Homines indigent & corona, & imagine, & primo loco in confessu, & memoria ad posteros. Et iam multi propter hac mortui sunt, vt vel statuã nanciscerentur, aut præconium, aut alium honorem, atque suis posteris relinquerent opinionem sui æquam memoriamq;. Si quis igitur à vobis sciscitetur, vniuersis his olim ablati, nullaq; in posterum recordatione relicta, neque laude benefactorum, quorumcumq; putatis virum emerfisse admirandum apud omnes, prompteq; in bello decertantem aut tyrannos expellentem, aut semetipsum liberosq; deuotentem salutis communis gratia, aut magnos exantlantem labores virtutis causa? quemadmodum Herculem fecisse aiunt, & Theseum, aliosq; semideos & Heroas; neminem vos nominare posse puto. Nam causam, que prouacet quemlibet pericula contemnere, & labores suscinere, vitamq; voluptuosam & socordem despiciere faciat, haud aliam vllam apud plerasque inuenias. Hoc est, quod in pugnis facit strenuos viros ex aduerso vulnerari, neque tergo dato aufugere: tamen si nonnumquam salutis id presidium sit. Propter hoc ait Poëta, Achillem noluisse summam consecutum senectutem domi mori: atque Hectorem solum stetisse ante ciuitatem: cumq; omnibus, si oporteret, pugnare*

M m 2

fuisse

Plin. lib. 7.
cap. 35.Ludouic. Vi-
ues lib. 2. de
Christian. fe-
mina.

V.

Dio Chryf.
orat. 30.